

بسمه تعالی

بررسی وضعیت بانک های بوری در سال ۱۳۹۷

شرکت کارگزاری آریانوین

www.Arianovinbroker.com

واحد تحلیل و مطالعه بازار

دی ماه ۱۳۹۷

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	بررسی سرمایه، ارزش بازار و سود یا زیان انباشته بانک‌های بورسی
۵	سهامداران عمده بانک
۶	بررسی روند سپرده‌ها و تسهیلات اعطایی بانک‌ها
۸	نسبت حقوق صاحبان سهام، کل سپرده‌ها و تسهیلات اعطایی به کل دارایی‌ها
۹	بررسی شاخص‌های عملکردی بانک‌های بورسی در سه بخش؛ سودآوری، کارایی عملیات و توسعه فعالیت
۱۰	نسبت تسهیلات اعطایی و سپرده‌ها به حقوق صاحبان سهام
۱۱	تسهیلات اعطایی به کل سپرده‌ها
۱۱	اهم مشکلات صنعت
۱۲	راهکار خروج بانک‌ها از شمول مفاد ماده ۱۴۱ قانون تجارت
۱۲	نتیجه‌گیری
۱۳	منابع

مقدمه:

بانک‌ها از ارکان اصلی اقتصاد در هر کشور محسوب می‌شوند. با توجه به فرآیند جهانی شدن، اهمیت بانک‌ها در کشورهای مختلف متفاوت است به طوری که در برخی کشورها بخش قابل توجهی از بازارهای مالی را تشکیل می‌دهند. بانک‌ها با تصمیمات اعتباری و سیاست‌هایی که اتخاذ می‌نمایند قادرند با اعطای اعتبارات و تسهیلات به واحدهای صنعتی، بازرگانی و خدماتی موجب توسعه و رشد اقتصادی یا با اعمال محدودیت زمینه ایجاد رکود و توقف اقتصادی را فراهم آورند. از دیدگاه بانکداری اسلامی منظور از تخصیص یا استفاده از منابع، به کارگیری آنها در فعالیتهای مختلف اقتصادی است. این فعالیت‌ها می‌تواند تولیدی، تجاری، خدماتی و ... باشد. تأمین مالی و تضمین تعهدات واحدهای اقتصادی توسط بانک‌ها در دو گروه بزرگ تسهیلات اعطایی و یا تعهدات قرار می‌گیرد که هر کدام به شاخه‌های مختلف تقسیم‌بندی می‌گردند.

در ایران مجوز بانکداری توسط بانک مرکزی اعطا می‌شود و بانک‌ها به عنوان یک مؤسسه اقتصادی از طریق عقود متفاوت اسلامی با مشتریان مشارکت کرده و سود کسب می‌کنند. بخش قابل ملاحظه‌ای از فرآیند تأمین مالی در کشور را بانک‌ها انجام می‌دهند. به همین دلیل از نظام اقتصادی ایران به عنوان نظام بانک محور یاد می‌شود. در ایران بانک‌ها به پنج دسته تقسیم می‌شوند: بانک‌های تجاری دولتی، بانک‌های تخصصی دولتی، بانک‌های خصوصی، بانک‌های قرض الحسنه و بانک‌های مشترک ایرانی و خارجی.

بانک‌های تجاری دولتی شامل ملی و سپه؛ بانک‌های تخصصی دولتی شامل مسکن، کشاورزی، صنعت و معدن، توسعه تعاون و توسعه صادرات؛ بانک‌های قرض الحسنه شامل قرض الحسنه مهر ایران و قرض الحسنه رسالت؛ بانک‌های مشترک ایرانی و خارجی شامل بانک مشترک ایران - ونزوئلا و بانک‌های خصوصی، متشکل از بیست و دو بانک شامل سینا، کارآفرین، اقتصاد نوین، پارسیان، تجارت، ملت، صادرات، سامان، پاسارگاد، قوامین، انصار، حکمت ایرانیان، دی، گردشگری، ایران زمین، سرمایه، آینده خاورمیانه، رفاه کارگران، مهر اقتصاد، پست بانک و بانک شهر می‌باشد.

سیستم بانکی ایران از بانک‌های دولتی، خصوصی و تعدادی موسسه اعتباری غیربانکی تشکیل شده است. در سال جاری اعطای مجوز تاسیس موسسات اعتباری غیربانکی متوقف و تعدادی از آنها ادغام و لغو اعتبار شده‌اند. نظام مالی کشور همانند کشورهای در حال توسعه مبتنی بر یک نظام بانک محوری هدایت می‌شود. به عبارت دیگر نظام بانکی با داشتن بیشترین سهم (۹۰ درصد) در تأمین منابع مالی جامعه نقشی انحصاری ایفا می‌کند.

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده از آغاز سال ۱۳۶۲ تاکنون مهمترین چالش‌ها و موانع پیش روی رشد و توسعه اقتصادی را می‌توان حضور مستقیم و فعال سیستم بانکی در سرمایه‌گذاری به شمار آورد. بانک‌ها با داشتن انبوهی از سپرده‌های مردم از قدرت و توان بیشتری در رقابت با دیگر سرمایه‌گذاران برخوردار بوده و به جهت این مزیت در گذشته، دیگر سرمایه‌گذاران قادر به رقابت با سیستم بانکی نبوده و به همین علت از بانک‌ها به عنوان فاتح بلامنازع در سرمایه‌گذاری می‌توان نام برد که با افزایش جذب سپرده‌ها موجب تعهدات و زیاندهی اکثر بانک‌های خصوصی و دولتی شده است.

بررسی سرمایه، ارزش بازار و سود یا زیان انباشته بانک‌های بورسی:

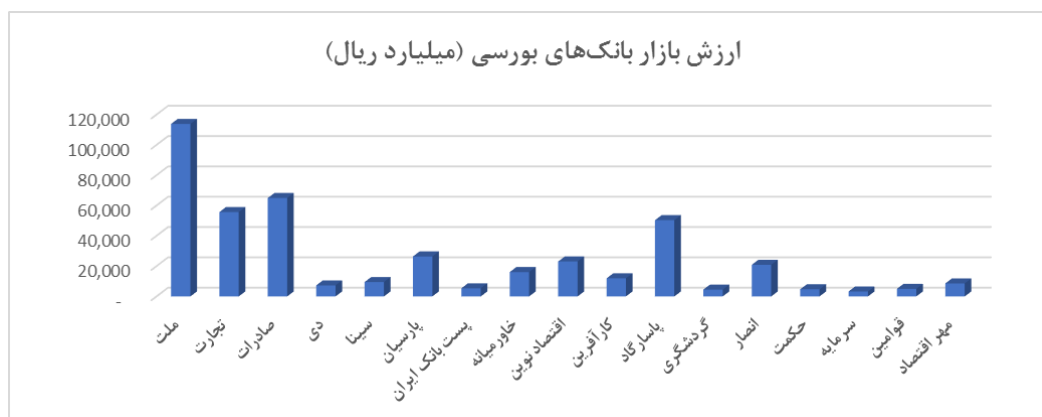
طی چند سال اخیر بانک‌ها از جمله گروه‌های خبرساز در بورس بوده‌اند. نماد برخی از بانک‌ها بعد از مدت‌ها بسته بودن در ماه‌های اخیر در بورس باز شده و سهام آن‌ها بازدهی خوبی را نیز در مقایسه با سایر بانک‌ها تجربه نموده است. میزان سرمایه، ارزش بازار و آخرین سود یا زیان انباشته هفده بانک بورسی در جدول زیر قابل مشاهده است.

ردیف	نام بانک	وضعیت نماد	سرمایه (میلیون ریال)	ارزش بازار (میلیارد ریال)	آخرین سود/زیان انباشته (میلیون ریال)
۱	ملت	فعال	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۲۷,۱۰۰	(۹,۴۷۱,۵۶۳)
۲	تجارت *	فعال	۴۵,۷۰۰,۰۰۰	۶۹,۲۸۱	(۱۹,۷۵۵,۲۷۳)
۳	صادرات *	فعال	۵۷,۸۰۰,۰۰۰	۷۳,۰۰۱	(۸۴,۸۳۲,۶۹۹)
۴	دی *	فعال	۶,۴۰۰,۰۰۰	۷,۹۰۴	(۶۷,۳۳۴,۰۵۵)
۵	سینا	فعال	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۹۰	۶۵۳,۸۱۰
۶	پارسیان	فعال	۲۳,۷۶۰,۰۰۰	۲۷,۴۱۹	۳,۲۸۷,۳۷۷
۷	پست بانک ایران *	فعال	۳,۲۳۳,۴۵۱	۵,۷۴۹	(۳,۴۷۷,۶۰۸)
۸	خاورمیانه	فعال	۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۷,۶۸۲	۲,۴۸۴,۰۷۳
۹	اقتصاد نوین	فعال	۱۳,۱۳۱,۰۰۰	۳۰,۱۸۸	(۳,۱۷۸,۳۷۰)
۱۰	کارآفرین	فعال	۸,۵۰۰,۰۰۰	۱۴,۰۳۴	(۱۰۷,۴۵۹)
۱۱	پاسارگاد	غیر فعال	۵۰,۴۰۰,۰۰۰	۵۰,۳۵۰	۱۳,۲۶۹,۵۹۰
۱۲	گردشگری *	غیر فعال	۶,۰۰۰,۰۰۰	۴,۵۲۴	(۶,۴۴۴,۶۱۶)
۱۳	انصار	غیر فعال	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۸۶۰	۲,۵۷۴,۲۵۱
۱۴	حکمت	غیر فعال	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۷۲۸	۴۷۶,۳۶۸
۱۵	سرمایه *	فعال	۴,۰۰۰,۰۰۰	۳,۲۶۸	(۷۹,۰۷۲,۸۱۸)
۱۶	قوامین	غیر فعال	۸,۰۰۰,۰۰۰	۴,۹۹۲	(۸۳,۵۰۵)
۱۷	مهر اقتصاد	غیر فعال	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۸,۵۸۰	(۱,۳۶۲,۸۹۳)

جدول ۱- سرمایه، ارزش بازار و سود یا زیان انباشته

* بانک‌هایی که مشخص شده‌اند مشمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت هستند.

مطابق نمودار زیر، بانک‌های ملت، صادرات، تجارت و پاسارگاد به ترتیب از بیشترین ارزش بازار برخوردارند.

سهامداران عمده بانک:

اسامی نهاد موسس و سهامداران عمده هر یک از بانک‌ها در جدول زیر قابل مشاهده است.

ردیف	نام بانک	وابسته به	سهامداران عمده
۱	ملت	دولت جمهوری اسلامی ایران	دولت جمهوری اسلامی ایران - شرکت سرمایه گذاری صباتامین
۲	تجارت	دولت جمهوری اسلامی ایران	دولت جمهوری اسلامی ایران - شرکت سرمایه گذاری صباتامین
۳	صادرات	دولت جمهوری اسلامی ایران	دولت جمهوری اسلامی ایران - شرکت گروه مالی سپهرصادرات
۴	دی	بنیاد شهید و امور ایثارگران	شرکت آتیه سازان دی
۵	سینا	بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی	بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی
۶	پارسیان	خودروسازان	شرکت گسترش سرمایه گذاری ایران خودرو
۷	پست بانک ایران	دولت جمهوری اسلامی ایران	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۸	خاورمیانه	اشخاص حقیقی	اشخاص حقیقی
۹	اقتصاد نوین	ساختمان سازان	شرکت سرمایه گذاری ساختمان ایران - شرکت سرمایه گذاری گروه صنایع بهشهرتهران
۱۰	کارآفرین	اشخاص حقیقی	شرکت سرمایه گذاری صباتامین - شرکت بیمه کارآفرین
۱۱	پاسارگاد	اشخاص حقیقی	شرکت سرمایه گذاری پارس آریان
۱۲	گردشگری	میراث فرهنگی و گردشگری ایران	شرکت سرمایه گذاری میراث فرهنگی و گردشگری ایران - شرکت تامین سرمایه نوین
۱۳	انصار	بنیاد تعاون سپاه پاسداران	شرکت سرمایه گذاری یمین - شرکت ارتباطات سیارا ایران
۱۴	حکمت	ارتش جمهوری اسلامی ایران	مؤسسه بنیاد تعاون ارتش جمهوری اسلامی ایران - شرکت خدمات هواپیمایی کاسپین
۱۵	سرمایه	آموزش و پرورش	شرکت لیزینگ و رفاه فرهنگیان - شرکت سرمایه گذاری فرهنگیان
۱۶	قوامین	بنیاد تعاون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	شرکت تامین سرمایه تمدن - شرکت تامین سرمایه امین
۱۷	مهر اقتصاد	بنیاد تعاون سازمان بسیج مستضعفین	مؤسسه بنیاد تعاون بسیج

جدول ۲ - سهامداران عمده بانک‌ها

بررسی روند سپرده‌ها و تسهیلات اعطایی بانک‌ها:

اطلاعات صورت‌های مالی بانک‌ها در سامانه کدال منتشر شده است. ارقام موجود در ستون شش ماهه ۹۷ بانک گردشگری بر اساس صورت‌های مالی سه ماهه ۹۷ می‌باشد.

بانک‌های ملت، صادرات و پارسیان بیشترین و بانک‌های حکمت، پست بانک و خاورمیانه کمترین میزان جذب سپرده و اعطای تسهیلات را در سال‌های اخیر داشته‌اند.

ردیف	نام بانک	سپرده‌ها (ارقام به میلیون ریال)				نرخ رشد سالانه سپرده (درصد)	تسهیلات (ارقام به میلیون ریال)				نرخ رشد سالانه تسهیلات (درصد)
		شش ماهه ۹۷	سال ۹۶	سال ۹۵	سال ۹۴		شش ماهه ۹۷	سال ۹۶	سال ۹۵	سال ۹۴	
۱	ملت	۱,۹۲۸,۳۵۲,۵۸۷	۱,۵۳۷,۶۲۳,۶۵۷	۱,۲۶۲,۸۰۶,۰۹۷	۱,۱۸۶,۴۸۲,۲۸۵	۱۱.۸۳	۱,۵۷۳,۷۴۰,۷۵۷	۱,۴۴۵,۴۵۳,۱۵۳	۱,۱۹۴,۶۳۰,۳۷۵	۱,۰۸۳,۰۴۴,۷۶۰	۱۴.۷۱
۲	تجارت	۲۷۰,۸۰۸,۴۰۰	۲۲۳,۶۸۷,۸۸۲	۱۸۷,۹۴۸,۸۸۶	۸۰۴,۴۲۳,۴۲۱	-	۵۸۳,۷۳۰,۰۹۸	۵۴۷,۴۸۸,۱۸۸	۴۸۳,۱۷۶,۹۲۶	۴۵۳,۱۹۳,۸۹۸	۹.۳۸
۳	صادرات	۱,۴۴۱,۶۱۳,۶۲۳	۱,۳۲۶,۱۳۱,۶۷۳	۱,۱۴۰,۴۵۸,۸۱۱	۱,۰۷۳,۲۲۳,۴۳۸	۱۰.۱۰	۹۴۷,۲۵۶,۲۸۶	۹۳۶,۸۸۵,۳۱۳	۸۲۶,۸۵۳,۷۳۳	۷۳۶,۳۹۰,۷۴۲	۱۲.۷۷
۴	دی	۲۱۴,۲۱۱,۳۰۰	۲۰۲,۲۳۹,۳۹۶	۲۱۲,۲۷۳,۶۷۳	۱۶۸,۲۳۵,۶۶۷	-	۸۵,۰۸۹,۸۰۴	۹۱,۶۲۳,۲۱۴	۹۳,۹۳۶,۳۴۸	۷۹,۰۵۰,۰۳۳	-
۵	سینا	۱۷۲,۶۶۸,۶۷۶	۱۶۴,۵۷۲,۷۱۲	۱۵۱,۲۵۳,۱۹۰	۱۵۰,۵۷۶,۳۴۰	۱.۹۹	۱۳۳,۹۷۴,۷۸۴	۱۳۶,۶۹۶,۴۴۷	۱۱۹,۵۹۸,۱۶۰	۱۰۱,۸۰۸,۳۳۴	۱۰.۱۸
۶	پارسیان	۸۶۳,۱۵۵,۴۹۵	۷۳۴,۵۹۸,۹۸۶	۲۳۶,۹۳۵,۸۴۶	۲۶,۷۹۴,۴۸۲	۳.۲۸	۷۱۰,۳۹۱,۵۱۳	۵۶۵,۷۷۲,۵۴۸	۴۴۵,۴۴۵,۸۶۳	۳۸۴,۲۹۵,۱۷۰	۲۰.۷۳
۷	پست بانک ایران	۷۳,۶۹۸,۱۳۱	۶۲,۳۹۶,۵۷۰	۵۲,۸۴۳,۰۰۱	۴۷,۳۱۰,۲۰۶	۱۴.۵۴	۵۸,۴۲۴,۱۷۳	۵۱,۶۳۸,۶۱۰	۴۳,۰۲۲,۹۳۰	۳۲,۷۸۰,۳۹۰	۲۵.۰۱
۸	خاورمیانه	۸۶,۵۲۳,۶۴۵	۷۰,۳۷۸,۵۱۹	۶۲,۷۸۱,۸۰۱	۳۴,۴۱۶,۱۶۳	۳۱.۵۸	۷۴,۲۶۵,۰۵۵	۶۷,۸۲۱,۲۷۱	۵۳,۶۲۵,۳۱۶	۲۸,۰۹۷,۷۸۷	۴۹.۰۴
۹	اقتصاد نوین	۳۰۹,۱۱۵,۴۴۵	۳۳۴,۱۳۱,۲۱۲	۳۵۴,۷۵۴,۰۵۲	۳۳۲,۱۹۱,۶۴۴	-	۲۷۳,۷۹۴,۰۴۷	۲۸۴,۷۲۰,۹۹۸	۲۸۷,۵۵۴,۴۶۱	۲۶۷,۲۴۳,۴۳۵	-
۱۰	کارآفرین	۱۳۷,۰۹۲,۸۸۰	۱۳۶,۹۹۱,۳۶۲	۱۱۱,۰۸۵,۱۰۰	۹۱,۳۴۷,۸۶۹	۲۲.۴۵	۱۰۰,۰۹۸,۷۴۷	۱۰۵,۵۴۰,۹۵۹	۹۴,۰۵۰,۷۸۶	۸۱,۱۳۱,۰۰۱	۱۳.۹۵
۱۱	پاسارگاد	۶۸۸,۳۰۴,۳۴۳	۶۴۶,۵۸۹,۴۶۶	۴۹۷,۶۲۳,۶۶۹	۴۲۳,۰۴۹,۲۵۱	۲۲.۹۷	۶۲۸,۳۱۹,۱۳۳	۵۹۸,۱۸۳,۴۱۱	۴۶۴,۲۸۹,۴۶۰	۳۴۳,۲۰۸,۹۸۰	۳۱.۸۹
۱۲	گردشگری	۲۶۸,۱۵۱,۸۸۵	۲۴۹,۷۵۰,۶۹۵	۱۶۸,۲۰۴,۶۳۹	۱۰۲,۶۹۷,۲۸۳	۵۵.۶۱	۱۳۰,۴۴۰,۹۶۰	۱۲۵,۷۰۹,۶۱۶	۵۸,۷۵۰,۹۵۶	۲۷,۲۴۸,۵۶۶	۱۱۴.۷۹
۱۳	انصار	۳۱۵,۰۶۸,۴۶۵	۳۰۲,۸۲۵,۷۴۲	۲۳۹,۲۲۸,۳۵۰	۲۰۲,۳۵۶,۶۳۴	۲۲.۰۱	۲۰۷,۸۹۹,۸۴۳	۱۹۷,۰۸۷,۲۷۲	۱۷۵,۷۲۷,۲۷۸	۱۵۸,۱۶۹,۹۴۲	۱۱.۶۲
۱۴	حکمت	۳۹,۱۹۰,۸۹۱	۳۶,۵۶۲,۱۰۰	۳۰,۶۵۸,۵۲۹	۲۷,۷۲۳,۳۳۰	۱۴.۲۸	۲۱,۹۸۴,۷۹۳	۲۲,۷۸۱,۸۲۶	۲۱,۶۵۴,۰۱۳	۱۵,۸۱۰,۶۴۸	۱۳.۸۷
۱۵	سرمایه	۱۹۹,۶۶۵,۸۰۴	۱۹۴,۸۱۵,۰۰۳	۱۹۴,۸۱۵,۰۰۴	۱۵۵,۶۴۰,۹۸۴	-	۱۰۱,۸۳۷,۲۱۶	۱۰۵,۱۶۲,۰۶۷	۱۰۴,۸۷۸,۶۵۳	۱۱۳,۸۸۵,۴۳۰	-
۱۶	مهر اقتصاد	۵۷۴,۸۹۷,۴۲۹	۵۴۰,۰۸۸,۸۱۴	۵۱۰,۸۵۱,۷۳۳	۵۰۰,۳۰۶,۸۴۶	۳.۴۷	۳۸۱,۱۹۴,۲۸۹	۳۴۸,۰۲۲,۸۳۸	۳۲۲,۲۵۸,۴۵۴	۳۲۵,۰۴۷,۸۱۹	۳.۲۴

جدول ۳- روند سپرده‌های جذب شده و تسهیلات اعطایی

نرخ رشد سپرده‌ها و تسهیلات در جدول زیر ارائه شده است.

نرخ رشد تسهیلات (درصد)		نرخ رشد سپرده‌ها (درصد)		نام بانک	ردیف
سال ۹۶ به ۹۵	سال ۹۵ به ۹۴	سال ۹۶ به ۹۵	سال ۹۵ به ۹۴		
۲۱.۰۰	۱۰.۳۰	۲۱.۷۶	۶.۴۳	ملت	۱
۱۳.۳۱	۶.۶۲	۱۹.۰۲	(۷۶.۶۴)	تجارت	۲
۱۱.۹۵	۱۳.۶۴	۱۶.۲۸	۶.۲۶	صادرات	۳
(۲.۴۶)	۱۸.۸۳	(۴.۷۳)	۲۶.۱۸	دی	۴
۵.۹۴	۱۷.۴۷	۸.۸۱	۰.۴۵	سینا	۵
۲۷.۰۱	۱۵.۹۱	۲۱۰.۰۴	۵۴۳.۹۴	پارسیان	۶
۲۰.۰۳	۳۱.۲۵	۱۸.۰۸	۱۱.۶۹	پست بانک ایران	۷
۲۶.۴۷	۹۰.۸۵	۱۲.۱۰	۸۲.۴۲	خاورمیانه	۸
(۰.۹۹)	۷.۶۰	(۵.۸۲)	۶.۷۹	اقتصاد نوین	۹
۱۲.۲۲	۱۵.۹۲	۲۳.۳۲	۲۱.۶۱	کارآفرین	۱۰
۲۸.۸۱	۳۵.۳۱	۲۹.۹۴	۱۷.۶۳	پاسارگاد	۱۱
۱۱۳.۹۷	۱۱۵.۶۱	۴۸.۴۸	۶۳.۷۹	گردشگری	۱۲
۱۲.۱۶	۱۱.۱۰	۲۶.۵۸	۱۸.۲۲	انصار	۱۳
۵.۲۱	۳۶.۹۶	۱۹.۲۶	۱۰.۵۹	حکمت	۱۴
(۱۲.۳۷)	(۷.۹۱)	(۲.۷۲)	۲۵.۱۷	سرمایه	۱۵
۴.۷۴	۲.۲۲	۵.۷۲	۲.۱۱	مهر اقتصاد	۱۶

جدول ۴- نرخ رشد سپرده‌ها و تسهیلات

بیشترین نرخ رشد سپرده‌ها مربوط به بانک‌های پارسیان، گردشگری و انصار می‌باشد. بانک گردشگری نیز بیشترین رشد تسهیلات را داشته است. همچنین بانک دی و اقتصاد نوین با رشد منفی جذب سپرده و اعطای تسهیلات در سال ۹۵ رو به رو بوده‌اند.

نسبت حقوق صاحبان سهام، کل سپرده‌ها و تسهیلات اعطایی به کل دارایی‌ها:

نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌ها از جمله نسبت‌های اهرمی بوده و میزان سهم صاحبان سهام از کل دارایی‌ها را نشان می‌دهد. این نسبت برای بانک سرمایه منفی بوده که به علت زیان انباشته بالای این بانک می‌باشد. همچنین در مقایسه با سایر بانک‌ها نسبت کل سپرده به کل دارایی بالاتری داشته که ریسک بانک را بالا می‌برد. دو بانک حکمت و خاورمیانه به طور متوسط از بیشترین میزان حقوق صاحبان سهام به دارایی برخوردارند. در سال‌های اخیر بانک تجارت نسبت سپرده به دارایی پایین‌تری نسبت به سایر بانک‌ها دارد. بانک‌های دی، تجارت و گردشگری تسهیلات کمتری نسبت به دارایی‌هایشان اعطا می‌کنند.

ردیف	نام بانک	ح.ص.س به کل دارایی‌ها (نسبت مالکیت)				کل سپرده‌ها به کل دارایی‌ها				تسهیلات اعطایی به کل دارایی‌ها			
		شش ماهه ۹۷	سال ۹۶	سال ۹۵	سال ۹۴	شش ماهه ۹۷	سال ۹۶	سال ۹۵	سال ۹۴	شش ماهه ۹۷	سال ۹۶	سال ۹۵	سال ۹۴
۱	ملت	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۶۸	۰.۶۹	۰.۶۹	۰.۶۲	۰.۶۰	۰.۶۵	۰.۶۶	۰.۶۲
۲	تجارت	۰.۰۵	۰.۰۴	۰.۰۴	۰.۰۵	۰.۷۷	۰.۱۶	۰.۱۷	۰.۱۸	۰.۳۹	۰.۴۰	۰.۴۰	۰.۴۴
۳	صادرات	۰.۰۵	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۵	۰.۸۰	۰.۷۸	۰.۷۵	۰.۷۶	۰.۵۰	۰.۵۳	۰.۵۷	۰.۵۵
۴	دی	۰.۰۴	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۴	۰.۸۰	۰.۸۷	۰.۸۷	۰.۹۰	۰.۳۶	۰.۳۹	۰.۳۹	۰.۳۸
۵	سینا	۰.۰۸	۰.۰۸	۰.۰۸	۰.۰۸	۰.۸۹	۰.۸۸	۰.۸۹	۰.۸۹	۰.۶۹	۰.۶۹	۰.۶۹	۰.۶۰
۶	پارسیان	۰.۰۶	۰.۰۵	۰.۰۵	۰.۰۶	۰.۰۶	۰.۳۳	۰.۸۱	۰.۷۴	۰.۶۱	۰.۶۲	۰.۶۳	۰.۵۹
۷	پست بانک ایران	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۸۲	۰.۷۸	۰.۶۴	۰.۶۷	۰.۵۳	۰.۵۳	۰.۶۴	۰.۵۷
۸	خاورمیانه	۰.۱۴	۰.۱۰	۰.۱۰	۰.۱۴	۰.۸۳	۰.۸۴	۰.۷۴	۰.۸۰	۰.۶۹	۰.۷۱	۰.۷۲	۰.۶۸
۹	اقتصاد نوین	۰.۰۴	۰.۰۴	۰.۰۴	۰.۰۴	۰.۷۹	۰.۸۳	۰.۸۱	۰.۷۶	۰.۶۷	۰.۶۹	۰.۶۷	۰.۶۳
۱۰	کارآفرین	۰.۱۲	۰.۱۰	۰.۱۰	۰.۱۲	۰.۷۴	۰.۷۷	۰.۸۵	۰.۸۶	۰.۶۳	۰.۶۶	۰.۶۶	۰.۶۶
۱۱	پاسارگاد	۰.۱۴	۰.۰۹	۰.۰۹	۰.۱۴	۰.۷۹	۰.۷۷	۰.۷۵	۰.۷۶	۰.۷۱	۰.۶۹	۰.۷۱	۰.۶۴
۱۲	گردشگری	۰.۰۵	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۵	۰.۸۹	۰.۹۳	۰.۹۳	۰.۹۵	۰.۴۶	۰.۴۷	۰.۳۳	۰.۲۴
۱۳	انصار	۰.۰۶	۰.۰۶	۰.۰۶	۰.۰۶	۰.۹۰	۰.۸۹	۰.۸۴	۰.۷۲	۰.۴۸	۰.۵۵	۰.۶۵	۰.۷۰
۱۴	حکمت	۰.۱۴	۰.۱۴	۰.۱۴	۰.۱۴	۰.۸۳	۰.۸۲	۰.۸۲	۰.۸۱	۰.۴۵	۰.۵۱	۰.۵۸	۰.۴۷
۱۵	سرمایه	۰.۰۱	۰.۲۹	۰.۲۹	۰.۰۱	۰.۸۹	۱.۰۹	۱.۰۸	۱.۱۰	۰.۵۱	۰.۵۳	۰.۵۸	۰.۶۵
۱۶	مهر اقتصاد	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۹۵	۰.۹۵	۰.۹۶	۰.۹۶	۰.۶۴	۰.۶۲	۰.۶۲	۰.۶۲

جدول ۵- نسبت حقوق صاحبان سهام، سپرده‌ها و تسهیلات به دارایی‌ها

بررسی شاخص‌های عملکردی بانک‌های بورسی در سه بخش؛ سودآوری، کارایی عملیات و توسعه فعالیت:

ردیف	نام بانک	نسبت سپرده‌ها به سرمایه	نسبت تسهیلات به سرمایه	نسبت درآمد به سپرده‌ها	نسبت درآمد به تسهیلات	نسبت سود به سپرده‌ها	نسبت سود به تسهیلات	نسبت درآمد به شعب	نسبت سود به شعب	نسبت متوسط پرسنل به شعب
۱	ملت	۳۸.۵۷	۳۱.۴۷	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۰	۰.۰۰	۳۳.۰۱۱	۲.۷۶۸	۱۳.۶۵
۲	تجارت	۵.۹۳	۱۲.۷۷	۰.۰۵	۰.۰۲	(۰.۰۸)	(۰.۰۴)	۸.۳۸۹	(۱۴.۳۰۰)	۱۱.۴۶
۳	صادرات	۲۴.۹۴	۱۶.۳۹	۰.۰۲	۰.۰۴	(۰.۰۱)	(۰.۰۱)	۱۵.۳۶۶	(۴.۰۲۱)	۱۱.۹۸
۴	دی	۳۳.۴۷	۱۳.۳۰	(۰.۰۹)	(۰.۲۳)	(۰.۱۱)	(۰.۲۸)	(۲۰۲.۹۶۴)	(۲۵۹.۵۸۶)	۱۱.۵۵
۵	سینا	۱۷.۲۷	۱۳.۴۰	۰.۰۲	۰.۰۳	۰.۰۰	۰.۰۱	۲.۵۱۲	۴۱۴	۱.۴۲
۶	پارسیان	۳۶.۳۳	۲۹.۹۰	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۰	۰.۰۰	۴۳.۸۱۲	۷.۳۰۳	۱۲.۲۵
۷	پست بانک ایران	۲۲.۷۹	۱۸.۰۷	۰.۰۳	۰.۰۴	(۰.۰۱)	(۰.۰۲)	۶.۰۶۴	(۲.۲۱۳)	۷.۵۶
۸	خاورمیانه	۱۴.۴۲	۱۲.۳۸	۰.۰۴	۰.۰۵	۰.۰۲	۰.۰۲	۲۰۱.۱۵۶	۸۹.۹۱۶	۲۲.۵۹
۹	اقتصاد نوین	۲۳.۵۴	۲۰.۸۵	۰.۰۱	۰.۰۱	(۰.۰۱)	(۰.۰۱)	۸.۲۱۰	(۱۰.۹۹۴)	۱۲.۷۸
۱۰	کارآفرین	۱۶.۱۳	۱۱.۷۸	۰.۰۱	۰.۰۲	(۰.۰۰)	(۰.۰۱)	۱۵.۹۴۰	(۵.۲۴۴)	۱۷.۷۴
۱۱	پاسارگاد	۱۳.۶۶	۱۲.۶۷	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۱	۰.۰۱	۵۸.۳۶۹	۱۹.۱۵۴	۱۱.۵۴
۱۲	گردشگری	۴۴.۶۹	۲۱.۷۴	۰.۰۰	۰.۰۰	(۰.۰۱)	(۰.۰۳)	۱.۹۳۹	(۴۲.۲۸۸)	۱۲.۵۶
۱۳	انصار	۳۱.۵۱	۲۰.۷۹	۰.۰۳	۰.۰۵	۰.۰۰	۰.۰۱	۱۶.۰۹۶	۲.۳۱۷	۸.۱۶
۱۴	حکمت	۹.۸۰	۵.۵۰	۰.۰۳	۰.۰۵	۰.۰۰	۰.۰۱	۸.۸۲۲	۱.۳۴۹	۸.۴۶
۱۵	سرمایه	۴۷.۱۵	۲۱.۶۵	(۰.۰۸)	(۰.۱۸)	(۰.۱۹)	(۰.۴۱)	(۱۰۶.۷۴۵)	(۲۴۸.۶۵۳)	۹.۳۴
۱۶	مهر اقتصاد	۴۷.۹۱	۳۱.۷۷	۰.۰۱	۰.۰۱	(۰.۰۱)	(۰.۰۱)	۴.۸۲۸.۱۳	(۵.۴۲۵)	۸.۲۱

جدول ۶- شاخص‌های عملکردی

باتوجه به جدول فوق سه بانک خاورمیانه، پاسارگاد و انصار از وضعیت نسبی بهتری برخوردار بوده و در مقابل بانک‌های دی، سرمایه و گردشگری وضعیت مناسبی را نشان نمی‌دهند.

نسبت تسهیلات اعطایی و سپرده‌ها به حقوق صاحبان سهام:

ردیف	نام بانک	تسهیلات اعطایی به ح.ص.س				سپرده‌ها به ح.ص.س			
		سال ۹۴	سال ۹۵	سال ۹۶	شش ماهه ۹۷	سال ۹۴	سال ۹۵	سال ۹۶	شش ماهه ۹۷
۱	ملت	۱۷.۹	۲۳.۵	۲۵.۳	۲۶.۰	۱۹.۶	۲۴.۹	۲۷.۰	۳۱.۹
۲	تجارت	۸.۵	۱۰.۹	(۱۵.۳)	(۱۰.۱)	۱۵.۱	۴.۲	(۶.۳)	(۴.۷)
۳	صادرات	۱۱.۹	۱۹.۰	۴۹.۷	۷۲.۸	۱۷.۴	۲۵.۹	۷۰.۴	۱۱۰.۷
۴	دی	۸.۸	(۱۷.۹)	(۲.۵)	(۱.۴)	۱۸.۶	(۴۰.۵)	(۵.۶)	(۳.۶)
۵	سینا	۷.۲	۹.۰	۹.۷	۱۰.۰	۱۰.۶	۱۱.۴	۱۲.۷	۱۲.۹
۶	پارسیان	۱۰.۶	۱۲.۹	۱۶.۹	۱۹.۸	۱.۰	۶.۹	۲۲.۰	۲۴.۱
۷	پست بانک ایران	۱۷.۵	۲۲.۷	۶۵.۹	(۵۱۰.۱)	۲۵.۳	۲۷.۹	۷۹.۶	(۶۴۳.۵)
۸	خاورمیانه	۴.۹	۷.۳	۷.۳	۷.۵	۶.۰	۸.۶	۷.۶	۸.۷
۹	اقتصاد نوین	۱۵.۱	۱۶.۶	۱۶.۴	۱۸.۷	۱۸.۸	۲۰.۵	۱۹.۳	۲۱.۲
۱۰	کارآفرین	۵.۴	۶.۷	۸.۲	۸.۳	۶.۱	۷.۹	۱۰.۷	۱۱.۴
۱۱	پاسارگاد	۴.۶	۷.۸	۷.۸	۷.۷	۵.۶	۸.۴	۸.۵	۸.۳
۱۲	گردشگری	۵.۱	۱۰.۲	۳۵.۳	(۸۱۹.۴)	۱۹.۱	۲۹.۳	۷۰.۱	(۱,۶۸۴.۴)
۱۳	انصار	۱۲.۷	۱۱.۴	۱۱.۸	۱۲.۶	۱۶.۲	۱۵.۶	۱۸.۲	۱۹.۲
۱۴	حکمت	۳.۵	۴.۲	۳.۴	۳.۲	۶.۱	۵.۹	۵.۴	۵.۶
۱۵	سرمایه	(۵۴.۱)	(۲.۰)	(۰.۸)	(۰.۶)	(۷۳.۹)	(۳.۷)	(۱.۷)	(۱.۳)
۱۶	مهر اقتصاد	۱۹.۸	۲۳.۲	۲۲.۱	۳۲.۴	۳۰.۴	۳۵.۷	۳۴.۴	۴۸.۹

جدول ۷- نسبت تسهیلات و سپرده‌ها به حقوق صاحبان سهام

اعداد منفی داخل جدول ناشی از حقوق صاحبان سهام منفی به علت زیان انباشته موجود در ترازنامه بانک‌ها می‌باشد. بزرگی اعداد نشان‌دهنده کمتر بودن حقوق صاحبان سهام در مقابل سپرده‌ها و تسهیلات اعطایی می‌باشد. در سال‌های اخیر بانک صادرات دارای نسبت تسهیلات و سپرده‌ها به حقوق صاحبان سهام بالایی بوده و بانک‌های سرمایه و دی از نسبت پایینی برخوردارند.

تسهیلات اعطایی به کل سپرده‌ها:

نسبت تسهیلات اعطایی به کل سپرده‌ها معیاری برای سنجش کیفیت مدیریت مصارف و منابع بانک‌ها می‌باشد. در سال ۹۵، ۹۶ و شش ماهه ۹۷ بانک تجارت بیشتر از ۲ برابر سپرده‌های خود را به عنوان تسهیلات پرداخت نموده که بیشترین مقدار را در مقایسه با سایر بانک‌ها داشته است که می‌تواند این بانک را با مشکل نقدینگی و ورشکستگی مواجه سازد. این نسبت برای بانک‌های دی و گردشگری پایین می‌باشد. افت این نسبت به کاهش ارائه تسهیلات از جانب بانک‌ها و در نهایت رکود اقتصادی منجر خواهد گردید.

تسهیلات اعطایی به کل سپرده‌ها				نام بانک	ردیف
شش ماهه ۹۷	سال ۹۶	سال ۹۵	سال ۹۴		
۰.۸۲	۰.۹۴	۰.۹۵	۰.۹۱	ملت	۱
۲.۱۶	۲.۴۵	۲.۵۷	۰.۵۶	تجارت	۲
۰.۶۶	۰.۷۱	۰.۷۳	۰.۶۹	صادرات	۳
۰.۴۰	۰.۴۵	۰.۴۴	۰.۴۷	دی	۴
۰.۷۸	۰.۷۷	۰.۷۹	۰.۶۸	سینا	۵
۰.۸۲	۰.۷۷	۱.۸۸	۱۰.۴۴	پارسیان	۶
۰.۷۹	۰.۸۳	۰.۸۱	۰.۶۹	پست بانک ایران	۷
۰.۸۶	۰.۹۶	۰.۸۵	۰.۸۲	خاورمیانه	۸
۰.۸۹	۰.۸۵	۰.۸۱	۰.۸۰	اقتصاد نوین	۹
۰.۷۳	۰.۷۷	۰.۸۵	۰.۸۹	کارآفرین	۱۰
۰.۹۳	۰.۹۳	۰.۹۳	۰.۸۱	پاسارگاد	۱۱
۰.۴۹	۰.۵۰	۰.۳۵	۰.۲۷	گردشگری	۱۲
۰.۶۶	۰.۶۵	۰.۷۳	۰.۷۸	انصار	۱۳
۰.۵۶	۰.۶۲	۰.۷۱	۰.۵۷	حکمت	۱۴
۰.۴۶	۰.۴۸	۰.۵۴	۰.۷۳	سرمایه	۱۵
۰.۶۶	۰.۶۴	۰.۶۵	۰.۶۵	مهر اقتصاد	۱۶

جدول ۸- نسبت تسهیلات به سپرده‌ها

اهم مشکلات صنعت:

یکی از مشکلات بزرگ بانکی در ایران، عدم استقلال بانک مرکزی است. بانک مرکزی و نظام بانکی تحت سلطه وزارت اقتصاد و دارایی است و این وضعیت موجب شده تا وزارت اقتصاد که عامل اجرایی سیاست‌های مالی دولت است، همواره از نظام بانکی که مجری سیاست‌های پولی در کشور است برای نیل به اهداف مورد نظر سود جوید. البته بانک‌های خصوصی نسبت به دولتی کمتر تحت تاثیر این امر قرار دارند.

از دیگر مشکلات مهم صنعت بانکی می‌توان این موارد را بر شمارد: ترازنامه منفی و زیان ده بانکها، تسهیلات معوق، مطالبات از دولت، اضافه برداشت از بانک مرکزی، تداوم اتکای دولت به منابع بانکی و تسهیلات تکلیفی، اجباری و دستوری.

راهکار خروج بانکها از شمول مفاد ماده ۱۴۱ قانون تجارت:

ماده ۱۴۱ قانون تجارت بیان می‌کند که اگر بر اثر زیان‌های وارده حداقل نصف سرمایه شرکت از میان برود هیات مدیره مکلف است بلافاصله مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام را دعوت نماید تا موضوع انحلال یا بقاء شرکت مورد شور و رای واقع شود. هرگاه مجمع مزبور رای به انحلال شرکت ندهد باید در همان جلسه و با رعایت مقررات ماده ۶ این قانون سرمایه شرکت را به مبلغ سرمایه موجود کاهش دهد.

در صورتی که هیات مدیره برخلاف این ماده به دعوت مجمع عمومی فوق‌العاده مبادرت ننماید و یا مجمعی که دعوت می‌شود نتواند مطابق مقررات قانونی منعقد گردد هر ذینفع می‌تواند انحلال شرکت را از دادگاه صلاحیت‌دار درخواست کند.

دو راهکار برای خروج بانکها از شمولیت ماده ۱۴۱ قانون تجارت قابل تصور است؛ یکی افزایش سرمایه و دیگری کاهش زیان و افزایش سود دهی بانکها.

در مورد افزایش سرمایه حتماً باید ترکیبی باشد نه فقط از طریق پول بلکه افزایش سرمایه از طریق تجدید ارزیابی دارایی‌ها و از محل آورده نقد و غیر نقد سهامداران مدنظر است.

در مورد خروج بانک از زیاندهی نیز اصلاح ساختار سرمایه و ساختار مالی بانک مدنظر است که تعیین تکلیف مطالبات چه از سوی دولت و چه از سوی بخش خصوصی در راستای افزایش سود دهی و بهره‌وری بانکی است.

تصمیم مناسب در مورد بانکهای مشمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت قطعاً انحلال این بانکها نیست و هر کدام از این بانکها اعم از صادرات، تجارت و بانک پارسیان دارایی‌های بسیار باارزشی دارند، بنابراین تنها راه باقیمانده برای سهامداران افزایش سرمایه و سودآوری این بانکها است.

نتیجه‌گیری:

پیش‌بینی فزاینده‌ی حجم نقدینگی در اقتصاد و افزایش نرخ تورم در ۹ ماهه سال ۱۳۹۷ می‌تواند به معنای رونق فضای کسب و کار برای صنعت بانکداری کشور باشد. به این ترتیب با فراوانی پول و شکل‌گیری انتظارات تورمی اخیر، می‌توان شاهد ارتقاء در آمد بانکها در سال جاری و سال آینده بود.

افزایش نرخ ارز اثر خود را در کلیت اقتصاد و همه صنایع گذاشته اما هنوز صنعت بانکداری این مساله را در صورت‌های مالی خود محاسبه ننموده است. اما همانند سایر بخش‌های اقتصادی دیر یا زود باید اثر تورمی ناشی از افزایش نرخ ارز را در صورت‌های مالی اعمال و آثارش را به بازار اعلام کند. در این گروه بانکهای بزرگی که تراز ارزی مثبت دارند با تغییر نرخ تسعیر ارز می‌توانند دچار تحولات مثبت قابل توجهی شوند.

فرایند افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها هرچند در فرمول نسبت کفایت سرمایه به دلیل افزایش رقم سرمایه، این عدد را بالا می‌برد اما از آنجایی که توان وام‌دهی به قدرت اقتصادی بانک بستگی دارد، الزاما باعث افزایش قدرت نقدینگی و وام‌دهی نمی‌شود. افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها ورود نقدینگی جدید به همراه ندارد. بر همین اساس در بحث افزایش قدرت نقدینگی بانک هم اثرگذار نیست و صرفا یک بازنگری در صورت‌های مالی بانک است. این اتفاق برای برخی بانک‌های کوچک مانند پست بانک که قدرت نقدینگی خوبی دارند اما به دلیل سرمایه پایین با منع قانونی مواجه بوده و نمی‌توانند رقم بالای تسهیلات پرداخت کنند، می‌تواند اتفاق مثبتی باشد. در بانک‌های بزرگی مانند ملت و پاسارگاد که تراز ارزی مثبتی دارند، افزایش نرخ تسعیر ارز حتی اگر منجر به افزایش سرمایه از این محل شود نیز باعث بالا رفتن قابل توجه قدرت نقدینگی این گروه می‌شود که توان سود سازی را افزایش می‌دهد.

با واگذاری دارایی‌های غیرمولد و بررسی روند سودآوری عملیاتی بانک‌ها در شش ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل و با توجه به چشم انداز روشن صنعت در سه ماهه پایانی سال ۹۷ و سال آینده، شاخص‌های عملیاتی و سودآوری بانک‌ها وضعیت مناسبی را نشان می‌دهد. همچنین پنج بانک مشمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت بوده که باید هر چه سریعتر اقدام به افزایش سرمایه نمایند. معافیت مالیاتی ۵ ساله افزایش سرمایه شرکت‌ها، افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی، تسعیر ارز و تغییر اجرای روبه پرداخت کارمزد سپرده کوتاه‌مدت روز شمار به ماه شمار با نرخ ۱۰٪ از جمله مواردی است که به نفع بانک‌ها خواهد شد.

در پایان با توجه به شاخص‌های محاسبه شده برای هر کدام از شانزده بانک عنوان شده، بانک‌های خاورمیانه، پاسارگاد، انصار، حکمت، سینا، پارسبان، ملت و تجارت از وضعیت عملکردی بهتری در مقایسه با سایر بانک‌ها برخوردار می‌باشند.

منابع:

[/https://www.cbi.ir](https://www.cbi.ir)

[/https://www.isna.ir](https://www.isna.ir)

[/https://www.codal.ir](https://www.codal.ir)